

Харківська область, с. Олександрівка (с. Свячене):

Селянин на ім'я Лось, жінка його – Лосиха, діти – Лосенята (у селянина на прізвище Шевченко був дід, який працював лісником і слідкував у лісництві за лосями, звідси виникло прізвисько Лось); Кабан, жінка його Кабаниха (у селянина Малахова батько полював на кабанів, звідси прізвисько Кабан); Ведмедик (у селянина Прокопенка батько тікав з лісу від ведмеда, на диво втік, звідси прізвисько Ведмедик).

сmt. Теплик, Вінницька область:

Слова (імена), які починались на голосний звук [а], заміняли приголосним [г]: Гальоша (Олексій), Голька (Ольга), Гантон (Антон), Галка (Галина), габрикоси (абрикоси); приголосний звук [т] замінювали приголосним [к] – кісто (тісто).

Отже, на прикладі двох регіонів України (Вінничини та Харківщини) простежили, у яких випадках вживається художнє слово у повсякденному житті селян. Надаючи своєрідного забарвлення мовленню, живого звучання, колоритності, художнє слово (малі фольклорні форми, частівки, художні вирази, засоби мовної виразності, каламбури, віршування тощо) постає як елемент народної культури, у якому знаходили і знаходять відображення нагальні життєві події та проблеми й завдяки якому формується єдине культурне поле з типовими ціннісно-нормативними координатами поведження й взаємодії людей.

І. О. Мащенко

ГЛЯДАЧ СПОРТИВНО-ХОУДОЖНІХ ДІЙСТВ ЯК СУБ'ЄКТ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ПРОЦЕСУ

У ХХІ ст. відбувається глобальна комунікація, яка стає змістом соціокультурних процесів. Невіддільною складовою такого механізму є суб'єкт, який незалежно від функціонального навантаження набуває статусу активного інтерпретатора культурних кодів.

Яскравим прикладом кодифікації культурних особливостей у міжнародному контексті є проведення спортивно-художніх дійств як спортивно-мистецького синтезу, спрямованого на репрезентацію національних і регіональних особливостей, економічних та політичних зв'язків, а також каналу ідеологічного впливу.

У колі науковців присутня наявність досліджень, пов'язаних із візуальним втіленням спортивно-художніх дійств, їх драматургії та учасників дійства, а саме культурологічної рецепції глядача як суб'єкта соціокультурного процесу не спостерігається, хоча це стає нині актуальним питанням.

У спортивно-художніх дійствах глядач існує в позиції суб'єкта (співучасника з героями видовища) та об'єкта, на якого націлюється художній задум ідейних модераторів. Відтак, позицію глядача спортивно-художніх дійств як суб'єкта соціокультурного процесу слід розглянути в чотирьох проявах: співавтора художнього образу видовища; повноцінного учасника спортивного видовища; споживача традиційних цінностей країни; закордонного глядача як вагової складової іміджевого росту країни.

Художній задум спортивного дійства передбачає побудову семантичного тексту з подальшим його розшифруванням. Відносно тексту, глядач (реципієнт) виступає з позицій дешифрувальника, де із синтагматичних рядів буде вже власний візуальний образ самого спортивного видовища. Наприклад, ідейні модератори на сценічному майданчику презентують різні цінні події/фрагменти із минулого і сучасного держави із залученням діячів культури та мистецтва, державних діячів, показу артефактів тощо, а глядач, не опосередковано, формує у своїй уяві образ країни, вартої проведення спортивно-художнього видовища. Отже, глядач стає співавтором дійства, тим самим надаючи культурним кодам нових сенсів.

Також глядач стає повноцінним учасником спортивного видовища. Зокрема, глядач долучається до побудови живописних тематичних полотен, комунікативними одиницями в просторі яких стають колір, рух і звукошумовий супровід.

Наступною позицією в дослідженні глядача спортивно-художніх дійств як суб'єкта соціокультурного процесу є його розуміння як носія та споживача цінностей і традицій країни. Глядач, як громадянин країни, стає одиницею колективної культурної ідентичності шляхом того, що долучається до атмосфери святковості й формує почуття гордості за власну країну, яка проводить видовище міжнародного рівня.

Закордонний глядач — це ретранслятор розповсюдження спортивно-культурних цінностей у міжнародному просторі. Діяльність закордонного глядача спрямовується на створення іміджевого підґрунтя, в основі якого перебуває міжнародний туризм. Так, для охоплення глобального глядача залучають різні засоби розповсюдження масової інформації — від візуально-аудіального контенту до сувенірної продукції, яка з прибуткової ланки перетворюється на закордонні подарунки або на довготривалі спогади про присутність на світовому спортивно-художньому дійстві.

Отже, глядач спортивно-художніх дійств як суб'єкт соціокультурного процесу виступає з позиції учасника або ретранслятора видовища в розповсюдженні спортивно-культурного надбання, традицій та цінностей у світовому культурному просторі.

В. А. Алтухов

ТРАДИЦІЙНІ ВІРМЕНСЬКІ ТАНЦІ

З часів первісного ладу і язичництва танці мали важливе місце в житті вірменського народу, все: міфи, перекази, обряди та свята розігрувалися і супроводжувалися танцями та пантомімою. Саме за допомогою танців збереглися й передавалися традиції, фольклорне мистецтво з покоління в покоління.

Вірменські танці можна розділити на 2 основні групи:

1. Танці Східного Кавказу.
2. Танці Західної Анатолії.

Кожен регіон у Вірменії мав своєрідну специфіку в традиціях та власний вид танців.